

Kausityönteko viisumivelvollisista maista 2012 - luonnonmarjojen poiminta

Luonnonmarjojen poimintaan sovelletaan ulkomaalaislain 81 § 1 momentin 4 kohtaa, jossa sanotaan että ulkomaalaisella, joka tulee marjojen, hedelmien, erikoiskasvien, juuresten ja vihannesten poimintaan tai korjuuseen taikka turkistarhatyöhön enintään kolmen kuukauden ajaksi puolen vuoden aikana, on oikeus tehdä tätä työtä ilman oleskelulupaa. Esimerkiksi jäkälän kerääminen ja muikun perkaaminen eivät kuulu kausityöluvan piiriin.

Edustustot informoivat kutsujia ja kutsuttavia internetsivuillaan ja sovittavat määräajat omien resurssiensa mukaisiksi. Kutsujilta pyydettyvät selvitykset voivat vaihdella esimerkiksi paikallisessa Schengen-yhteistyössä sovittujen yhteisten käytäntöjen tai lähtömaan muiden olosuhteiden mukaisesti. Ministeriön ohjeistuksella pyritään välttämään tilanteet, joissa kausityöntekijä jää ilman nettotuloja hyvästä työskentelystä huolimatta. Alalla toimivan, vakavaraisen kutsujayrityksen on pyrittävä kattamaan poimijan matkasta, majoituksesta ja työvälineistä koituvat kustannukset siten, että poimija ei jää Suomessa työskentelyn jälkeen tappiolle. Tappiolle jääminen otetaan huomioon seuraavana vuonna kutsujayritystä koskevan viisumiharkinnan yhteydessä.

Vuokratyövoiman käyttö kausityöhön viisumivelvollisista maista ei ole mahdollista esimerkiksi kielitaidottomien kausityöntekijöiden aseman turvaamiseksi ja Schengen-alueelle Suomen kautta suuntautuvan luvattoman maahanmuuton estämiseksi.

Ministeriö suosittelee Elintarviketeollisuusliiton toimintaperiaatteita ulkomaisia marjanpoimijoita Suomeen kutsuville yrityksille.

1. Perusedellytykset

Viisumisäännösten mukaisesti on varmistettava, että viisumilla saapuvan henkilön taloudellinen asema on turvattu ottaen huomioon sekä suunnitellun oleskelun kesto että lähtömaahan paluu. Jos viisumihakijan oma varallisuus ei riitä takaamaan näitä edellytyksiä, voidaan ottaa huomioon henkilön mahdollisuudet hankkia oleskelunsa aikana lisää varoja. Suomessa toimivan, kutsuvan yrityksen taloudellisen aseman vakauteen sisältyy muun muassa lakisääteisten velvoitteiden hoitaminen. Edustustot tarkistavat yrittäjien tiedot vuosittain ulkoasiainministeriön passi- ja viisumiyksikön lausuntokäsittelyryhmien kautta.

Viisumiharkinnassa otetaan aina huomioon laittoman Schengen-alueellemuuton, luvattoman työn ja ihmiskaupan estäminen sekä kausityöhön tulevien henkilöiden hyväksikäytön estäminen hakutilanteessa tai työskentelyn aikana. Kutsujien yksilöityä selvitystä tuloista ja menoista arvioidaan Schengen-säännösten mukaisen toimeentuloedellytysten mukaisesti. Nykytilanteessa osa poimijoista on velkaantunut, mikä altistaa heidät ihmiskauppaan liittyville ilmiöille. Poimijoille on pyrittävä varmistamaan tehtyä työtä vastaavat poimintatulot 30 euroa/päivä kulujen vähentämisen jälkeen. Summa perustuu Suomen EU:lle vuonna 2006 ilmoittamaan toimeentulominimirajaan Schengen ulkorajojen ylittämisen yhteydessä. Asia huomioidaan kutsujayritysten ennakko- ja jälkiselvityksiä tutkittaessa.

Viisumisäännösten mukaan viisumin myöntämisen perusedellytyksiä ovat mm.

- paluumatkalippu tai selvitys paluusta lähialueelle, esim. auto ja varat polttoaineeseen;
- matkustajavakuutus vähintään 30.000 €, joka korvaa myös kotiuttamiskulut kuolemantapauksissa ja vakavissa sairaustapauksissa; edustusto määrittelee vakuutussumman, mikäli hoito- ja kotiuttamiskulut sitä edellyttävät, Viisumisäännöstö art. 15;
- riittävät rahavarat maahan saavuttaessa sekä/tai riittävien varojen laillinen ansaitseminen maassa oleskelun aikana.

2. Ennakkoselvitys

Jotta maahantulolupien käsittely saadaan sujumaan joustavasti, voi edustusto pyytää alalla toimivaa, velvollisuutensa hoitavaa yritystä esittämään edustustolle etukäteen arvion siitä, miten monta poimijaa kutsuja aikoo asemamaasta rekrytoida ja milloin poimijat työskentelisivät Suomessa.

Lisäksi voidaan pyytää selvitys seuraavista, viisumihakijalle tarjottavista palveluista; miten asia on järjestetty, kaikki palvelusta perittävät maksut esim. henkilö/vrk:

Lisäksi voidaan pyytää selvitys seuraavista, viisumihakijalle tarjottavista palveluista; miten asia on järjestetty, kaikki palvelusta perittävät maksut esim. henkilö/vrk:

- a) Majoituspaikka. HUOM! Majoituspaikan on oltava lämmin, paloturvallinen sekä riittävässä saniteettitiloilla varustettu (ml. lämmin vesi peseytymiseen). Majoituspaikassa on oltava ensiapulaukkuja, minkä lisäksi alueellisille hätäkeskuksille on ilmoitettava majoittujista.
- b) Ruokailuun liittyvät kaikki kulut;
- c) Kuljetukset keräyspaikoille;
- d) Välineiden vuokraus;
- e) Tulkkipalvelut;
- f) Muut tukipalvelut Suomessa;
- g) Rekrytointi- ja viisuminhankintakulut eriteltyinä lähtömaassa ja Suomessa; Miten koordinaattorikulut hoidetaan ja minkälaisia kuluja siitä poimijalle syntyy.
- h) Työhön opastuksen järjestäminen (ml. miten luonnossa liikutaan). Miten toimitaan, jos poimija osoittautuu sopimattomaksi työhön.
- i) Miten terveydenhoito järjestetty; luotettavan lääkärin todistus.
- j) Perusteltuina ja eriteltyinä muut mahdolliset kulut.

Kyseinen, viisumihakemuksen käsittelyä helpottava selvitys voidaan pyytää joko tässä ohjeessa annettuun määräaikaan tai edustuston omien resurssiensa mukaan antamaan määräaikaan mennessä. Edustuston on ennakkoselvityksiä tutkiessaan kiinnitettävä erityistä huomiota aiempien ennako- ja jälkiselvitysten ristiriitoihin ja huomioitava ne viisumiharkinnassaan. Väärän todistuksen antaminen viranomaiselle on rangaistava teko rikoslain 16 luvun 8 §:n nojalla.

Koordinaattoreiden on pystyttävä toimimaan lähtömaan asettamien vaatimusten mukaan; rekrytointiin liittyvien maksujen ja korkojen on oltava lähtömaan lainsäädännön mukaisia, jotta kausityöntekijältä ei laittomasti peritä korko- tai muita kuluja.

Luonnonmarjojen poimintaan hakevien on esitettävä marjanostajayrityksen kutsu ja ostositoumus. Kutsujan on allekirjoitettava vakuutus, että poimijalle on selvitetty Suomen olosuhteet ja ansiotaso. Selvityksen pitää sisältää myös tieto siitä, miten ongelmatilanteissa toimitaan ja mihin otetaan yhteyttä. Luonnonmarjojen poimijalle myönnetään pääsääntöisesti kertaviisumi.

3. Määräajat

Jos edustusto ei muuta määritä, pyytää edustusto kutsuvilta yrityksiltä kohdan 2 mukaisen ennakkoselvityksen tiistaihin 7. helmikuuta 2012 mennessä. Edustusto pyytää kutsujalta aina seuraavat tiedot: yrityksen nimi, Y-tunnus, yhteyshenkilö ja yhteystiedot sekä käytettävien koordinaattoreiden ja apukoordinaattoreiden nimet.

Määräaikaan mennessä toimitettujen ennakkoselvitysten perusteella edustusto antaa yrityksille omat huomionsa viimeistään 2.3.2012 mennessä. Huomiot sisältävät mm. viisumihakemusten jättöön ja käsittelyyn liittyviä tietoja mm. aikataulutuksen. Edustusto voi siis muokata aikataulua tässä ohjeessa annettuja aikatauluja joustavammaksi, mikäli se edustustolle on mahdollista (mm. resurssien

näkökulmasta). Kutsujia ja kutsuttavia on informoitava mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, kuitenkin viimeistään 23.1.2012 mennessä.

4. Muut huomiot

Kausityöntekoon Suomessa tarkoitettua viisumia ei voi hakea toisen Schengen-maan edustustosta ja se on tarkoitettu vain Suomessa tehtävään kausityöhön; esimerkiksi Ruotsi ei salli kausityöntekoa viisumilla. Valko-Venäjän kansalainen ei voi hakea kausityöviisumia Viron Minskin suurlähetystöstä, vaan hänen tulee hakea viisumia Suomen Moskovan lähetystöstä.

Mikäli viisumin saanut kausityöntekijä ei saavu työpaikalleen tai poistuu kesken sopimuskauden sovitusta työstä ja tilanne on tulkittavissa viisumin väärinkäytöksi, isäntäyrityksen on heti ilmoitettava asiasta osoitteeseen ptr-rikostiedustelu@poliisi.fi ja ulkoasiainministeriölle. Ihmiskauppaepäilyistä on yrityksen myös ilmoitettava heti poliisille ja ulkoasiainministeriölle.

Yritysten on sesongin päättyessä toimitettava edustustolle yksilöidyt tiedot kausityöntekijöiden toteutuneesta tulotasosta.